

Septuagesima 2025, 3 årg – Nätra kyrka, kontraktssamling Örnsköldsvik

Nåd, det är inte bara ett svårt ord, det är ännu svårare att leva efter.

Vi märker det hos Jona i dagens text, och vi märker det ofta i vår allmänna samhällsdebatt. Vi har en samtalston som gärna ställer sig på en av två sidor, och medmänsklighet och nästankärlek ryms inte i den debatten.

Samtidigt behöver vi nåd – nåd är Guds öppna famn när vi drunknar i skam, nåd är försoning över brustna vänskapsband, nåd är att kunna lägga en jobbig livssituation bakom sig och inte fastna i bitterhet. Nåd är att se med kärlek där det tidigare bara fanns hat.

De här tre söndagarna fram till fastan har teman som inte bara hjälper oss att ta oss igenom fastan, utan som är bärande för vår Gudsrelation: nåden, Guds Ord, och kärleken. Idag samtalar vi alltså om nåden, men det blir lite kärlek med. Det är nämligen svårt att tro på nåden om man inte blivit berörd av Guds kärlek.

Guds nåd tänker jag mig är som pappan i liknelsen om den förlorade sonen. Han som så länge väntat på sin son, att han skall komma hem, trots att sonen levte helt själviskt, förslösande och ansvarslöst. Så när han ser sin son slänger han sig ut på landsvägen och springer så sanden yr och sandaler flyger i luften. Springer så att han slänger sig runt halsen om sin son i en stor, varm omfamning. Det är Guds nåd, en kärlek som är så omvälvande att den bygger upp min självkänsla från grunden. En påminnelse om att jag är en varelse, skapad av Guds fingrar, en avbild av Guds livsbejakande kärlek.

Jag tänker mig att nåden hjälper mig att se Guds avbild när jag ser mig i spegeln, det som gör det möjligt för mig att se på världen med nästankärlek, med ömhet och generositet. Och i vår tid, när auktoritära krafter får alltmer spelutrymme, är nåden och nästankärleken viktigare än på länge.

I kan behöva ha det i åtanke när vi läser dagens evangelium, för det är ett kravfyllt evangelium. Jesus menar att vi är tjänare som inte skall förvänta sig någon lön eller tack.

När Jesus sätter något på sin spets, då är det viktigt att definiera budskapet tydligt. Vad är det han önskar av oss? Jo, i meningarna precis innan har han uppmanat lärjungarna att ta hand om de minsta och att förlåta varandra. Helt enkelt att visa nästankärlek och nåd. Det är kyrkans, församlingens och varje kristens stora uppdrag: att göra Guds nåd och kärlek tydlig i världen.

Det är vad jag ber att ni har och skapar, en församlingssamfund där kärlek och nåd ständigt växer och gör avtryck i våra samhällen. I höstas träffade jag församlingsrådsordförandena här i kontraktet, och det var precis det här vi pratade om. Att aktivt bygga goda församlingar där tro och gemenskap kan fördjupas. För upplevelsen av nåd och ett nåderikt samhälle behöver vi arbeta för. Det kommer inte automatiskt.

Lika mycket som vi är skapade till Guds avbild, lika lätt är det att vi förleds av allt det som pockar på vår uppmärksamhet.

Profeten Jona är det tydliga exemplet. Jona hade fått det profetiska uppdraget att förkunna Guds rättvisa i Nineve, en stor rik stad. Problemet var bara att Jona hellre ville komma med eld och svavel, och känna att han hade rätt, än att förkunna nåd. Så istället för att åka till Nineve åkte Jona så långt från Gud och sin uppgift han bara kunde. Istället för att förkunna nåd höll Jona på sin rätt och sin ståndpunkt.

Det är en sak som väldigt lätt kan pocka på vår uppmärksamhet, nämligen vår rätt. Att min egen ståndpunkt är den som blir hörd och drivs igenom. Tyvärr gör det oss också mindre benägna att verka för nåd och försoning i våra sammanhang. Vi talar hellre än att lyssna, och håller på vår sak mer än andras.

Skall vi komma till rätta med polariseringen i vårt samhälle är det precis här vi behöver börja. Det är en av kyrkans, och varje församlingssamfund stora uppgift: att verka nåd och försoning. Vi behöver påminna hela samhället om att vi alla människor och hela skapelsen kommer ur Guds hand och är värd att respekteras.

Gud gav Jona en läxa för att han, och vi, skall komma ihåg det här. Läxan satt i kurbitsträdet. När väl Nineve hade lyssnat på Guds ord, och tagit till sig Guds nåd, blev Jona besviken. Han satte sig och surade. Gud gav då Jona ett kurbitsträd som kunde skugga honom i hettan, men Gud tog också trädet från Jona. Då blev Jona ännu surare, och klagade bittert.

Jona visar inte bara hur vi kan fastna i våra egna perspektiv, men också hur små och själviska de perspektiven kan vara. Han blev ledsen över ett litet träd, men bara för att det var till nytta för honom. Gud däremot oroar sig för en stor stad, för att deras liv skall bli bättre. Och vi vet att Guds omsorg inte bara är för en stad, utan hela skapelsen och genom alla tider. Det är också för hela skapelsen som vår kärlek bör vändas, och för att alla människor ska kunna ha trygga, goda liv, fulla av nåd och gemenskap.

Men vi vet hur lätt det är att så split och klaga, istället för att upprätta och bygga broar.

Biskop Budde, som predikade om nåd inför Trump, hon uttryckte just detta. ”It is easy to be selfish, it is much harder to be good.” Det är lätt att vara självisk, det är mycket svårare att vara god. Det kräver något av oss, med samtidigt är det ett uppdrag som är livsviktigt. Att inte bara leva i nåden, utan att verka för nåden, det är grunden för ett gott samhälle.

Det är just det som Jesus talar om i dagens evangelium, att tjäna Gud genom att älska skapelsen. Att vara kristen det är att både ta emot nåd och verka för nåd. Att öppna oss för Guds kärlek och att stärka kärleken i de sammanhang som vi lever i. Dietrich Bonhoeffer kallar det här den dyra nåden. Att vara kristen är inte bara en passiv sak, det är en aktivt tro som hela tiden verkar för ett bättre samhälle. För Bonhoeffer blev det extra tydligt eftersom han levde under Nazi-tiden i Tyskland och mördades precis innan krigsslutet.

Vi lever i tider med en annan typ av oro, och där försoning och nåd är bristvaror. I varje litet sammanhang kan vi därför skapa en förändring. I varje församling har ni alla ett uppdrag som Guds tjänare, och då spelar det inte någon roll om man är anställd eller

inte, förtroendevald eller tillhörig, vi kan alla ta ansvar för en god och trygg gemenskap, där Guds nåd och kärlek framträder i handling, där vi bjuder in och skapar plats. Där vi är brobyggare för hela samhället.

Jag ber för varje församling i det här kontraktet, att det är gemenskaper där det skall bli möjligt att lära känna Gud och fyllas av en kärlek som flödar över och förändrar hela samhället. Må Gud välsigna Örnsköldsviks kontrakt!

Amen.